

D · N
31/5 1953

Eisenhower och republikanerna

Det var inte som politiker och partiledare general Eisenhower nominerades till presidentkandidat och valdes till president; han var i första rummet en lysande militär, som därjämte representerade vad man kan kalla centern och den vänstra flygeln inom det republikanska partiet. Många väntade att han som president skulle tvingas att söka stöd hos dels de republikanska grupper som stod honom närmast och dels det demokratiska partiet, vars utrikespolitik han i allt väsentligt antogs vilja fullfölja. Hittills har så inte blivit fallet. Eisenhower har i det hela haft ett friktionsfritt samarbete med hela sitt parti, och särskilt har senatsledaren Taft — generallens främste medtävlare vid konventstriden i Chicago — länge markerat sin solidaritet med regeringschefen. Detta goda samarbete har emellertid till stor del möjliggjorts genom åtgärder och förslag som ter sig som eftergifter från presidentens sida, eftergifter som i vissa fall synts gälla inte blott den dominerande högerfalangen under Taft, utan också den lilla grupp extremister av fascisttyp som till språkrör har senator McCarthy.

På många håll där man fäst stora förhoppningar vid Eisenhowers ledning har kritik framkommit; man har varit rädd för att den böjighet presidenten visat är konstitutiv, icke tillfällig, och därför måste betecknas som svaghet och osäkerhet. Andra åter har utgått från att Eisenhower velat se tiden an och att han, då ett lägligt tillfälle kommer, med stöd av sin överväldigande popularitet skall ta ledningen och tveklöst fördöma de extremister som han under valkampanjen ansåg sig tvungen att samverka med. På alla senaste tiden har enligt flera iakttagare en klar tendens till en sådan uppstramning framträtt.

Det är möjligt att senator Tafts senaste tal kommer att framkalla eller åtminstone påskynda en uppgörelse. Då man läser detta tal i sin helhet blir intrycket att knappast något nytt är sagt, men väl att Taft nu återknyter till de tanke-

gångar som han så ofta framförde före presidentvalet, mest utförligt i sina tal på våren 1951 och i sin bok "A Foreign Policy for Americans". Inkonsekvenserna i framställningen är förbluffande. Som alltid betonar Taft det nödvändiga i kampen mot kommunismen och kritiserar Trumanregeringen för att denna kamp inte förts med tillräcklig kraft. "Jag tror att vi är skyldiga att hindra kommunistisk aggression var den än sätter in och var det är möjligt för oss att göra det." Men samtidigt säger han att amerikanska trupper inte borde engageras på Asiens fastland och inte heller i Europa. I samma andedrag som en amerikansk reträtt från Europa rekommenderas, visserligen i otydliga vändningar, anklagas de engelska och franska regeringarna för att vilja överge polacker, tjecker, ungrare och rumäner — och det antyds rent av att de europeiska västmakterna däri-genom gjort sig förtjänta av att överges av USA. Taft säger sig hålla på FN, men säger också att det kanske i nuvarande läge är bäst "att glömma bort FN" och att föra förhandlingarna med Kina alldeles oberoende av FN och över huvud av andra stater. Allt detta kombineras slutligen med förklaringen att Taft hoppas att det skall bli möjligt "att upprätthålla denna hela världen omspannande allians mot Sovjetryssland" och endast velat uttala ett tvivel "om detta verkligen är möjligt under en lång följd av år".

Denna blandning av till synes oförenliga tankegångar kännetecknar en stor del av kritiken mot den "tillbakahållandets politik" som förts sedan sex år. Man vädjar på en gång till fientligheten mot kommunismen, till irritationen mot FN och de europeiska västmakterna, till olusten över att hundratusentals amerikanska soldater måste tjänstgöra och slåss i fjärran länder, till skattebetalarnas längtan efter mindre statsutgifter, till den allmänna känslan av att det inte finns något bestämt, inom en begränsad tid uppnåeligt mål för den förda politiken. Om isolationism i egentlig mening är det inte fråga, men väl om ett utnytt-

jande av de stämningar och tankar som rör sig bland de utrikespolitiskt missnöjda väljarna, talrika inte minst i Mellanvästern, där Taft har den starkaste ställningen.

Eisenhowers uttalanden på presskonferensen i förgår innebär ett bestämt avståndstagande från Taft. Framför allt underströk presidenten att USA måste söka hålla ihop med sina allierade och finna lösningar som är godtagbara även för dem. "Ingen enda fri nation kan leva ensam i världen. Den som vill ensam föra en viss politik inom ett visst område måste självfallet bli ensam överallt." Eisenhower framhöll också på en särskild fråga att hans post tydde på att de isolationistiska strömningarna snarare var i avtagande än tvärtom.

Den konkreta tvistefrågan i dagens läge är självfallet inte det stora problemet om USA skall föra en helt självständig, om man så vill isolationistisk politik eller inte; vad det gäller är närmast i vad mån man under Koreaförhandlingarna och under förhandlingarna om en konferens med ryssarna skall ta hänsyn till de allierades önsksningar och krav. Att Taft ställt in denna fråga i så stora perspektiv får väl snarast antas vara till fördel för Eisenhower. Ty att Eisenhowers klart samarbetsvänliga politik har det starkaste stödet bland väljarna kan inte betvivlas. Endast tidsningar som av gammalt är kända för sin isolationism, såsom Wall Street Journal och den ökända Chicago Tribune, tycks ha tagit parti för Taft. Det är tänkbart att Tafts utmaning blir den stöt som driver Eisenhower att med större kraft än hittills söka utöva den verkliga ledningen inom sitt parti. Hans möjligheter att påverka republikanerna i kongressen bör vara stora, inte minst därför att enligt allas åsikt Eisenhowers namn behövs för framtida valsegrar.

Lloyd George och judefrågan

I anslutning till Herbert Tingstens artikel "Första steget mot Israel" den 28/5 har påpekats att Lloyd George i själva verket uttalat sig om judarnas ställning vid ett par tillfällen åtskilliga år efter sin avgång som regeringschef. Den 7/11 1930 betonade han i en debatt om Palestina de motiv som lett till Balfourdeklarationen och att denna avsåg att upprätta ett judiskt nationalhem i Palestina. Vid ett annat tillfälle framhöll han i allmänna ordalag att judarna i ett visst land (tydligt Tyskland) blev illa behandlade.

Påpekandena är av intresse, men självfallet gäller Christopher Sykes allmänna påstående att Lloyd George efter 1922 visade påfallande litet intresse för dessa problem.

Maj 31. 4 k.
Jul. 2 a.

S: a 10.